

ho zúčastniti každý návštěvník výstavy, který si zakoupil los za 1 Kč. Tuto cenu za koupený los nelze však pokládati za zvláštní úplatu za účast na zábavě slosování po rozumu § 6 odst. 2 dávk. prav., neboť tato cena je smluvní úplatou za přislíbenou možnost výhry (§ 1267 o. z. o.), a má tedy podstatně jiný právní charakter.

Poněvadž podle toho, co uvedeno, zvláštní úplata za účast na zábavě slosování se neplatila, nemohlo toto slosování, pořádané v rámci výstavy, býti o sobě podrobeno dávce. Neshledal tudíž nss, že by nař. rozhodnutí nebylo v souhlasu se zákonem.

Č. 10.282.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní:
 * Mzdou podle § 10 zák. č. 221/24 Sb. jest i zpropitné, které dostává holičský pomocník, jsou-li splněny podmínky v cit. § uvedené.

(Nález ze dne 19. ledna 1933 č. 824.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 7708/29.

Věc: Dezider G. v N. proti zemskému úřadu v Bratislavě o pojištění nemocenské, invalidní a starobní.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Okr. nemoc. pojišťovna v N. předepsala st-li dodatečně platebním výměrem z 1. května 1929 na základě kontroly jeho holičského závodu, vykonané dne 25. dubna 1929, a ohlášek změn mzdy jeho zaměstnanců, při této příležitosti jím podepsaných, za zaměstnance v platebním výměru vyjmenované nemocenské, invalidní a starobní pojistné s vedlejšími poplatky v úhrnné částce 3.187 Kč. Stížnost do výměru toho podanou okresní úřad v Nitře zamítl v podstatě z toho důvodu, že provedeným šetřením a jednacími spisy bylo zjištěno, že st-l neudal v přihláškách svých zaměstnanců jejich celý příjem podle § 10 zák. č. 221/24, resp. č. 184/28, jmenovitě neoznámil jejich skutečnou mzdu a dávky třetích osob, pocházející ze zpropitného, což je vlastně hlavním příjmem holičských zaměstnanců; to vše bylo zjištěno kontrolorem pojišťovny dne 25. dubna 1929. St-l jest proto povinen zaplatiti pojišťovně dlužné pojistné podle § 20 cit. zák.

Další stížnosti zaměstnavatelově zemský úřad v Bratislavě nař. rozhodnutím nevyhověl z důvodů rozhodnutí první stolice, k nimž dodal, že st-l protokolárními svými prohlášeními z 25. dubna a 9. července 1929 sám doznal, že zpropitné holičského pomocníka podle udání jeho zaměstnanců činí měsíčně 200—300 Kč a tím doznal, že poskytování těchto dávek třetími osobami je nejen v holičských závodech, ale i na pracovním místě obvyklé, a že tyto dávky třetích osob mají vliv na sjednávání mzdy. Tyto předpoklady započitatelnosti těchto dávek doznává i v odvolacím spise. Tím jsou splněny podmínky pro započitatelnost zpropitného do mzdy a pro oprávněnost postupu pojišťovny při dodatečném předpisu po-

jistných rozdílů mezi skutečnými požitky holičských pomocníků a požitky zaměstnavatelem přihlášenými. Doznáním odvolatelovým padá také námitka nahodilosti těchto dávek, neboť opatřením, které právě zaměstnavatel po obdržení napadeného platebního výměru učinil, dokazuje sám, že hmotná výhoda zpropitného je pravidelně poskytována, a že zaměstnanci v jeho závodě s touto výhodou musí s určitostí počítati.

O stížnosti, domáhající se zrušení tohoto rozhodnutí pro nezákonnost, uvažoval nss takto:

Na sporu jest toliko otázka, zda zpropitné, jehož se dostává holičským pomocníkům st-le, zaměstnaným v jeho závodě, od zákazníků, lze pokládati za součást mzdy, započítatelné do základu pro předpis nemocenského, invalidního a starobního pojistného. Žal. úřad zodpověděl tuto otázku v nař. rozhodnutí kladně a opřel je o ustanovení § 10 zák. č. 221/24, resp. 184/28. Stížnost popírá, že zpropitné holičského pomocníka jako dávka poskytovaná mu od osob třetích vykazuje zákonem vyžadované znaky mzdy, totiž že je to dávka obvykle poskytovaná a že má vliv na vyměření mzdy.

Stížnosti není však možno přisvědčiti. Podle 1. odstavce § 10 cit. zák. jest mzdou (pracovním výdělkem, služným) podle tohoto zákona veškeren příjem za smlouvenou práci, pokud není nahodilý. Ke mzdě patří podle 2. odst. téhož § zejména veškeré druhy přídatků, odměn (remunerace, novoročné, úplata za práci přes čas a pod.), podíly na zisku, dále dávky osob třetích, pokud obvyklé poskytování jich má vliv na vyměření mzdy, jakož i všechny druhy naturálních požitků. Z ustanovení těchto plyne, že se pojem mzdy ve smyslu tohoto zák. liší podstatně od pojmu mzdy, jak se výrazu toho obecně užívá, neboť jest širší a zahrnuje v sobě celý pracovní výdělek, t. j. veškeré hmotné výhody, jichž se zaměstnanci dostává v důsledku jeho pracovního poměru, jenž je tedy v příčinné souvislosti mezi touto výhodou a existencí pracovního poměru. Hmotná výhoda nesmí býti jen nahodilá, nýbrž musí míti do té míry ráz pravidelnosti, stálosti, že zaměstnanec může s ní jako se svým příjmem počítati (srov. také Boh. A 7708/29). Pokud jde o dávky poskytované osobami třetími zaměstnanci, jsou podle cit. zákonného ustanovení započítatelné do jeho mzdy za těchto předpokladů: 1. poskytování jich musí býti obvyklé, t. j. musí se v dotčeném zaměstnání vyskytovat a opakovati tak často, že nabývají tím rázu určité pravidelnosti, takže zaměstnanec s hmotnou výhodou, jež mu z dávek takových plyne, jako se svým pracovním výdělkem může počítati, a 2. musí míti vliv na vyměření mzdy, t. j. jak zaměstnanec, tak i zaměstnavatel při požadované, resp. nabízené odměně za pracovní výkony berou i na dávky pocházející od třetích osob zřetel a podle toho tuto odměnu smluví. Při tom není třeba, aby o takových dávkách, jakou jest na př. zpropitné, bylo výslovně jednáno; poskytování jich může býti také oběma stranami mlčky předpokládáno, jde-li o zaměstnání v takových podnicích, o nichž jest smluvním stranám z obecné neb odborné zkušenosti známo, že se v nich poskytuje zpravidla zpropitné personálu, který přichází do styku se zákazníky, jako jest tomu na př. v živnostech hotelových, hostinských, kavárenských, lázeňských a jiných.

V daném případě vychází žal. úřad ze skutkového zjištění, že podle protokolárního doznání st-lova z 25. dubna 1929 dostávají holičští pomocníci, zaměstnaní v jeho závodě, zpropitné, jež činí měsíčně 200—300 Kč. Správnost tohoto zjištění stížnost nepopírá. Usoudil-li pak žal. úřad z tohoto skutkového zjištění, jímž jest vázán i nss podle § 6 odst. 1 zák. o ss, že poskytování zpropitného, jako dávky pocházející od třetích osob, jest v závodě st-lově obvyklým, měl pro tento úsudek náležitý podklad, a nelze mu v té příčině nic vytýkati, tím méně, že, jak stížnost sama uvádí, jest všeobecně známo, že holičští pomocníci dostávají zpropitné. Poukazuje-li stížnost k tomu, že v závodě st-lově jest vyvěšeno upozornění, že hosté nejsou povinni dávatí pomocníkům zpropitné, nemá poukaz ten právního významu, zjistil-li žal. úřad, že zákazníci i přes toto upozornění personálu st-lovu zpropitné skutečně poskytují. Zjištěním tímto vyvrácena jest i námitka, že zpropitné v závodě st-lově jest věcí náhodnou, neboť je-li obvyklé, tedy pravidelně se vyskytující, není nahodilé. Že zpropitné, pokud není připočítáváno v účtu určitým procentem z celkové útraty, závisí na dobré vůli zákazníka, rozumí se samo sebou. Zdůrazňování této okolnosti stížností jest proto nerozhodné, stejně jako její poukaz na to, že nedá se pro futuro ani přibližně přesně vypočítati, ježto zákon požadavku takového pro započtení zpropitného do mzdy podle § 10 neklade.

Žal. úřad dospěl dále v nař. rozhodnutí k závěru, že zpropitné, o něž jde, mělo vliv na vyměření mzdy. Stížnost to popírá a namítá, že zpropitné pro svou nahodilost a nepravidelnost nepřichází v úvahu při sjednávání mzdy mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, a že se naopak sjednává úplně nezávisle na zpropitném. Pokud by v této, jen takto všeobecně formulované námitce bylo lze shledati postačitelně konkretisovaný stížní bod ve smyslu § 18 zák. o ss, totiž, že ani v daném případě zpropitné nemělo vlivu při vyměření mzdy pomocníkům st-lovým, o něž šlo, nebylo by lze námitku takovou uznati důvodnou. Námitka tato čerpána jest z tvrzení stížnosti o nahodilosti a nepravidelnosti zpropitného. Proti tomu dlužno však uvést, že žal. úřad zjistil v daném případě bezvadně pravý opak, totiž že poskytování zpropitného pomocníkům st-lovým bylo v jeho závodě obvyklé a pravidelné. Uváží-li se zjištěná jeho číselná výše a srovná-li se s výší peněžité odměny, kterou dostávali dotčení pomocníci od st-le podle jeho přihlášek, není možno právem tvrditi, že by úsudek žal. úřadu, že zpropitné mělo vliv na vyměření této mzdy, neměl ve výsledcích vykonaného šetření opory nebo byl logicky nemožný.

Namítá-li stížnost konečně, že okr. nemoc. pojišťovna nepovažovala v dřívějších dobách zpropitné za část mzdy, ač o něm věděla, a nečinila námitek proti tomu, že do mzdy započítáváno nebylo, a že nemůže tak učiniti nyní se zpětným účinkem, není možno touto námitkou dovoditi nezákonnost nař. rozhodnutí, jsou-li tu dány oba shora uvedené zákonem vyžadované předpoklady pro započtení zpropitného do mzdy podle § 10 zák. o soc. pojištění, a stížnost nenamítá, že by právo pojišťovny, vyměřiti dodatečně pojistné za dobu v platebním výměru uvedenou, bylo podle § 176 tohoto zák. promlčeno.